

**Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu**

Návrh pořadu 28. schůze Poslanecké sněmovny

Informace premiéra, ministrů vnitra a financí o výhledu financování
Hasičského záchranného sboru v letech 2012 až 2014

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 28. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 3. listopadu 2011

Obsah:

Strana:

3. listopadu 2011

Schůzi zahájila předsedkyně PSP Miroslava Němcová.

Usnesení schváleno (č. 817).

Řeč poslance Jeronýma Tejce 3
Řeč poslance Pavla Kováčika 8

Pořad schůze nebyl schválen.

Závěrečná řeč předsedkyně PSP Miroslavy Němcové.

Předsedkyně PSP Miroslava Němcová: Vážené paní poslankyně, vážení kolegové, vážení členové vlády, zahajuji 28. schůzi Poslanecké sněmovny. Vítám vás na ní. Schůzi jsem svolala podle § 51 odst. 4 našeho jednacího řádu na základě žádosti 51 poslanců. Pozvánka byla rozdána prostřednictvím poslaneckých klubů dne 27. října 2011.

Nejprve žádám všechny, aby se zaregistrovali svými kartami. Náhradní karty a jejich čísla platí tak, jak bylo řečeno, na předchozí, tedy 27. schůzi.

Nyní přistoupíme k určení ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili pana poslance Jiřího Dolejše a pana poslance Davida Kádnera. Má prosím někdo jiný návrh na ověřovatele schůze? Nemá.

Zahajuji hlasování číslo 1. Táži se, kdo souhlasí s tím, aby našimi ověřovateli byl pan poslanec Jiří Dolejš a David Kádner. Kdo je pro tento návrh? Kdo je proti?

Hlasování číslo 1. Přítomno 89, pro 72, proti 1. Konstatuji tedy, že jsme ověřovateli 28. schůze Poslanecké sněmovny určili pana poslance Jiřího Dolejše a pana poslance Davida Kádnera.

Potvrzuji také, že omluvy na dnešní jednání jsou shodné s omluvami sdělenými na 27. schůzi.

Nyní přistoupíme ke stanovení pořadu 28. schůze. Návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu rozhodne Sněmovna pouze o pořadu uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad.

O slovo se hlásí pan poslanec Jeroným Tejc, který bude vystupovat jménem klubu ČSSD. Prosim.

Poslanec Jeroným Tejc: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážená paní předsedkyně, vážená vládo, dovoluji mi, abych se nyní věnoval obhájení pořadu této schůze, kterou jsme navrhli a jejímž hlavním tématem by měla být snaha o vyjasnění toho, jak bude financován Hasičský záchranný sbor v roce příštím a v letech dalších, především v letech 2012 až 2014. Protože deficit rozpočtu, které se plánují pro Hasičský záchranný sbor právě v těchto příštích třech letech, podle mého názoru, ale i podle názoru těch, kteří připodepsali snahu o zařazení tohoto bodu na schůzi, podle našeho názoru mohou a velmi pravděpodobně budou mít vliv na bezpečnost občanů České republiky. I to je důvod, proč si myslíme, že

by to mělo být projednáváno jako zvláštní bod, který by mohl být přijímán zleva napravo a naopak, tak abychom mohli vést diskusi s panem ministrem vnitra, financí a s panem premiérem a s dalšími v tomto sále o tom, jaká rizika to může přinést.

Chtěl bych upozornit na to, že v roce 1980 zasahovali hasiči u 3639 požárů, zatímco v loňském roce bylo požárů již 17 937. To je ohromný nárůst a logicky důvody pro nárůst jsou spojené. Jednak to, že se výrazně staví, rozvíjí se Česká republika, ale také že po roce 1989 už není kladen takový důraz na stavební prevenci, na kontroly a na výchovu mládeže, protože po roce 1990 se mimo jiné snížil počet inspektorů téměř na polovinu. A bohužel, to, co je ještě horší, je onen výhled, protože se promítne právě i do snížení počtu inspektorů v dalších letech.

Dovoli bych si porovnat ještě dvě čísla, která budou také důležitá, a to nejen počet požárů v prvním pololetí roku 2010 a 2011, ale také škodu v tisících korunách. V roce 2010 byl počet požárů 9263 v prvním pololetí, zatímco v druhém už 12 259. Také škoda se zvýšila z 923 mil. na 1 mld. 249 mil. Tedy za první pololetí je to o 32 % větší nárůst v počtu požárů a o 35 % v počtu nebo ve výši škod. To jsou reálná čísla. Samozřejmě to ještě neznamená, že se zopakují příští rok, protože ten trend je bohužel nepříznivý. Já si nedovedu představit, že bychom v příštích letech snižovali počty hasičů, snižovali počty hasičských stanic.

To, co mě ale vede skutečně k pesimistickým vyhlídkám, je onen rozpočet. Já už jsem o tom hovořil včera a nebudu to opakovat. Jenom dvě čísla. Z roku 2010 na rok 2011 se rozpočet Ministerstva vnitra snížil zhruba o 8 mld. a pohled výhledu, který byl schválen vládou, a nevíme, jestli pro něj hlasoval pan ministr, to bych se ho prostřednictvím tohoto místa chtěl zeptat, protože je přítomen, tak byl schválen vládou i výhled financování. A ten výhled říká, že rozpočet ještě v roce 2014 oproti stavu dnes, tedy sníženému o zhruba 8 mld., ještě o 7 mld. klesne, tedy o 15 mld. A to je skutečně razantní pokles, se kterým se jen těžko bude vyrovnávat Ministerstvo vnitra, ale především policie a Hasičský záchranný sbor. Pokud čísla budou odpovídat, pokud čísla, která jsme si zanalyzovali, pan ministr razantně nevyvrátí, tak by se příští rok měl snížit rozpočet Hasičského záchranného sboru o 306 mil. korun, prostředky na provoz a investice o 104 mil. korun a kázeňské odměny o 35 mil. korun. Zbytek peněz, které se ušetří, by se měly snížit snížením počtu míst, a to o 354.

Teď ke konkrétním dopadům. V zásadě nejlépe, byť jen na omezenou dobu, dopadne obnova hasičské techniky, protože ta by měla být zatím pokryta ze dvou projektů Integrovaného operačního programu ze strukturálních fondů Evropské unie. Já myslím, že nemůžeme hřešit na to, že teď evropské fondy jsou a za čtyři roky možná nebudou, a měli bychom se tím

zabývat komplexně. Teď budeme mít to štěstí, že nám ještě Evropská unie díky spolufinancování uhradí alespoň částečnou obnovu investic do Hasičského záchranného sboru. V dalších letech to bude velmi složité a musíme je prostě financovat sami.

Na co však prostředky již nebudou a bude velký problém se s tím vypořádat, je otázka provozu. Jak tedy při výjezdu, tak samozřejmě i ono technické a organizační zázemí. S největší pravděpodobností budou zastaveny všechny stavební investice kromě těch již započatých. Pokud dnes zavoláte na tísňovou linku Hasičského záchranného sboru a nahlásíte požár, tak vyjede na místo jednotka s veškerou technikou. Technika teď odpovídá předpokládané činnosti dle požadované pomoci a dle ohlášení. Já se ale obávám, a k tomu mě vedou ta čísla, že pokud zavoláte v příštích dvou třech letech na tuto tísňovou linku, pak se mnohdy stane, že z úsporných důvodů nebude vyslána všechna technika, ale bude vyjíždět postupně jen část podle toho, jaký rozsah zjistí velitel zásahu na místě, a tím se bude fakticky prodlužovat doba příjezdu na místo, kde může docházet nejen k ohrožování životů, ale také samozřejmě bude stoupat ona škoda, kterou působí požár, a to jednoznačně bude mít negativní dopady. Dnes je doba dojezdu mezi sedmi a deseti minutami. Pokud dojde v roce 2014 ke katastrofickému výhledu, tak doba se může zvýšit na 20, 30 minut v některých oblastech a to už podle mého názoru není možné tolerovat.

Podle toho, co je naplánováno, by mělo dojít ke snížení počtu příslušníků Hasičského záchranného sboru, a to v roce 2012 o 612, v roce 2013 o dalších 802 a v roce 2014 o dalších 1122, celkem tedy 2,5 tisíce mužů, což je více jak čtvrtina hasičů v přímém výkonu služby, protože těch je 6599. Pan ministr se samozřejmě může hájit tím, že neplánuje pokles počtu míst v Hasičském záchranném sboru, ale problém je, že toto číslo zcela jednoznačně lze vypočítat. Věřím, že si ho k dispozici spočítaly nejen hasičské odbory, ale i Hasičský záchranný sbor a jeho vedení, protože když jsou zastaveny investice, když v zásadě už žádné prostředky na provoz nelze šetřit, protože bychom jinak omezili činnost, tak jediné, kde prostředky, které státní rozpočet vezme Hasičskému záchrannému sboru, budou platy, tak buď bude muset dojít k propuštění hasičů, anebo logicky bude vznikat další deficit. A to je to, na co já se ptám, jestli se s tímto počítá, protože kdybychom přistoupili na variantu, že nebude na platy hasičů, a ti tedy postupně budou odcházet, byť třeba díky své nespokojenosti s neustálým snižováním svých příjmů, tak pak nebudeme schopni obsadit hasičské stanice a ze současných 238 stanic jich bude jen 149, to je zhruba 63 % z celkového počtu hasičských stanic. A to je skutečně varující číslo.

Pokud tedy dojde k tomuto, dojde logicky ke zvýšení času pro dojezd, dojde k tomu, že mnohdy bude déle trvat, než přijde záchrana pro lidi

zaklíněné v automobilu při dopravní nehodě a nedej bože při požáru někde v hořícím domě.

My se skutečně v těch počtech vrátíme do 70. a 80. let, pokud k tomu dojde, a bohužel čísla rozpočtu o tom vypovídají. A jak jsem již upozornil, nárůst počtu požárů je dramaticky vyšší než právě v 70. letech a navíc si musíme uvědomit, že to je jen zhruba do 20 % činnosti Hasičského záchranného sboru, že tu podstatnou část tvoří ne požáry, ale další činnost, kterou jim zákon ukládá. Já bych se nerad dočkal toho, kdyby se dojezd zvýšil z 10 na 30 minut, protože pak by už v mnoha případech nebylo co hasit a to jistě ti, kteří jsou profesionály – a vím, že řada bývalých profesionálních hasičů je členy této Sněmovny a rádi by se k tomu vyjádřili, nicméně k tomu je potřeba, aby tato schůze byla schválena právě celou Sněmovnou.

Na závěr si dovolím pouze jednu citaci, a to ředitele Hasičského záchranného sboru pana generála Štěpána, a chci tím doložit to, že to není jen obava opozice, že to není nějaká smyšlenka, kterou bychom chtěli tady získávat lacině body. My se skutečně obáváme problémů a pan generál Štěpán k tomu říká:

“Na první pohled sice najdeme způsob, jak rok 2012 se sníženým rozpočtem přežít, ale podíváme-li se pod povrch celé situace, zjistíme, že cesta, kterou jsme se vydali, povede v letech následujících k výraznému snížení úrovně požární ochrany, integrovaného záchranného systému a krizového řízení v celé České republice. Občané si vůbec neuvědomují, jaký dopad má například razantní snížení počtu inspektorů státního požárního dozoru. Pokud totiž rezignujeme na prevenci, výjezdovi hasiči počty požárů nijak neovlivní. S takto sníženým rozpočtem na rok 2012 budeme muset vystačit, a to i za cenu citelného omezení služeb. Rok 2013 a 2014 ale pro nás bude tak kritický, že jej v tuto chvíli nechci dál rozvádět, abych nešířil poplašné zprávy.” Toto je citace ředitele Hasičského záchranného sboru přímo podřízeného ministrově vnitra, který se takto vyjádřil o situaci v Hasičském záchranném sboru. Je to tedy důkaz o tom, že situace je vážná, a já myslím, že každá vláda, která nechce ohrozit životy občanů, musí zvážit, kam až zajít při oněch úsporách. Hasičský záchranný sbor se věnuje nejen požárům, ale věnuje se také záchraně lidí při povodních a při živelních pohromách, a jestli něčím je v posledních desetiletích ČR zmltána, pak jsou to právě tyto okamžiky. A po zrušení a omezení činnosti armádních jednotek na tomto poli by šetření na poli hasičů mohlo skutečně vést k věcem, které by se dít neměly a které by vedly k ohrožení životů.

Rozhodně neobstojí to, že jednotky dobrovolných hasičů jsou schopny nahradit činnost profesionálních hasičů. Musíme si všichni vážit toho, že máme pravděpodobně v Evropě nejpropracovanější systém jednotek dobrovolných hasičů a řadu lidí, kteří ve svém volném čase jenom z nadšení se

dobrovolné práci v hasičských sborech přihlásili. Ale rozhodně nemohou zcela nahradit odcházející profesionální hasiče.

Na závěr bych uvedl jen jeden návrh, o kterém bychom se chtěli v budoucnu bavit, abych nezůstal jen u kritiky a nezůstal jen u toho, že se do budoucna má přidat více hasičům, protože to by uměl každý, byl jsem přesvědčen, že hranice šetření tady už je překročena přes únosnou míru.

Chtěl bych vyzvat všechny představitele politických stran, kteří se v této Sněmovně zabývají bezpečností a mají vztah k hasičům, abychom co nejdříve tady v této Sněmovně začali jednat o podobě zákona, který by uložil pojišťovněm odvádět určité procento z vybraného pojistného právě ve prospěch fondu, který by byl u Ministerstva vnitra, nebo speciálního účtu, to není podstatné, jak se to bude jmenovat, ale který by byl účelově vázán na investice do Hasičského záchranného sboru a do sborů dobrovolných hasičů. Nešlo by o to, aby se z těchto prostředků hradil provoz, ale aby se hradily investice, které potom pomohou hasičům lépe vykonávat svou práci a logicky budou šetřit náklady pojišťoven na výplaty škod, protože škody logicky budou díky zásahu hasičů nižší. Je to systém, který funguje v Německu, v Rakousku, samozřejmě v různých modelech. Já bych byl rád, kdybychom se byli schopni shodnout na konkrétním řešení.

Tady několikrát v této Sněmovně už ležel podobný návrh. Nemá smysl, aby opozice předkládala návrh, který si zaprezentuje a bude smeten ze stolu, protože jej nepředložil někdo z koalice. Má smysl jednat o parametrech. My jsme ochotni jednat o tom, jestli to má být 3 nebo 6 % z vybraného pojistného, jestli se to má týkat, tak jako je to na Slovensku, pouze pojištění odpovědnosti vozidel za škodu, tedy povinného ručení, nebo naopak všeho pojištění, které se týká například pojištění proti požáru u nemovitostí, a jsme také ochotni jednat o částce, která by zhruba měla být generována tímto systémem. Kloníme se k tomu, aby to byla přibližně jedna miliarda korun ročně, a jsem přesvědčen, že pokud dostatečně dobře rozložíme onu zátěž pro pojišťovny, tak s ohledem na konkurenci, která je a která je nyní i u povinného ručení a u všech druhů pojištění, nedojde k žádnému navýšení těchto plateb pro občany a pojišťovny budou sice mít o něco menší miliardové zisky, na druhé straně se tím zvýší jejich zisk právě s ohledem na to, že se podaří zachránit například více majetku, o životech ani nemluvíme.

Tolik tedy na odůvodnění návrhu, který tady předkládám. Jsem rád, že ministr vnitra tu je, že se k tomu může vyjádřit. Rád bych jej skutečně poprosil o odpověď na otázku, zda souhlasí s výhledem financování Ministerstva vnitra Hasičského záchranného sboru, který byl schválen vládou na roky 2013 a 2014, a zda může vyloučit to, o čem jsem hovořil já a pan generál Štěpán a další, a zda může vyloučit, že dojde v příštích dvou či třech letech k tomu, že budou odcházet od Hasičského záchranného

sboru hasiči a nebudou již tyto stavy doplňovány tak, aby se dosáhlo stavů, o kterých se hovoří, protože logicky ani služební zákon neumožňuje zatím propouštění ani hasičů, ani policistů z organizačních důvodů.

Děkuji za pozornost.

Předsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji panu poslanci Tejcovi. Nyní se hlásí o slovo předseda poslaneckého klubu KSČM Pavel Kováčik. Prosím.

Poslanec Pavel Kováčik: Vážená paní předsedkyně, vážený pane ministře, kolegyně a kolegové, je jen málo témat, která probíhají touto Poslaneckou sněmovnou a která jsou bez ohledu na to, jestli je někdo politicky angažován, nebo má jakýkoliv politický názor, nebo žádný politický názor, tak zásadní a tak důležitá pro každodenní běžný život, jako jsou právě hasiči, jako je právě záchranný systém, jako jsou právě tyto řečnické základní služby, které má civilizovaný stát, potažmo obec poskytovat svým občanům, kteří se octnou v nouzi, v ohrožení, v nebezpečí ať už na životě, nebo na majetku, a která by stála za to bez předpojatosti a bez politikaření sednout kolem velkého kulatého stolu. Výzva, kterou tady předřečník učinil, pan kolega Tejc, ta se dříve nebo později bude muset stát realitou. Budeme muset usednout ke kulatému stolu a pobavit se nad tím, jakým způsobem dál zabezpečit rozvoj našich záchranných složek. Teď máme zrovna hasiče, ale jsou i ostatní témata, která by zasloužila této pozornosti, jakým způsobem zajistit jejich rozvoj, jejich financování, jejich provoz, jejich modernizaci, anebo když už zůstanu hodně při zemi, jakým způsobem jak způsobit alespoň nezhoršování dosavadního stavu. Vezmeme-li si, že jsme v civilizované, jak se říká, střední Evropě, tak nepůjdeme přece od dnešních moderních postupů, od dnešních rychlých zásahů, od dnešní naprosté profesionality Hasičského záchranného sboru zpět k plátěným vědrům nebo ručním stříkačkám. Obávám se, že i když jsem to trochu pro názornost přehnal, že i toto je jedno z ohrožení, zpětný chod, který při naplnění scénáře financování Hasičského záchranného sboru, co se týká vybavení, ale i obsazenosti bezesporu může nastat.

Již státní rozpočet na rok 2011 v kapitole Ministerstva vnitra snížil výdaje pro Hasičský záchranný sbor České republiky o 17 % – zhruba z 8,2 mld. Kč v roce 2010 na 6,85 mld. Kč. To je zásadní pokles. Úspory vůči Hasičskému záchrannému sboru ČR byly realizovány ve výši 10 % z mezd, 22 % z provozních prostředků a 62 % z investic.

Přístup Ministerstva financí k Ministerstvu vnitra je stále problematický. Při přípravě státního rozpočtu na rok 2011 se zajisté i z pochopitelných důvodů, ale i z důvodů, které, jak se říká, mi hlava nebere, neměřilo všem resortům stejným metrem. Ani v předloženém návrhu nebo nástinu,

předpokladu, dneska už vlastně návrhu rozpočtu pro rok 2012, se situace nemění. Příjmy se snižují o 12,5 %, výdaje zaznamenávají mírný nárůst o 0,8 % a příčinou je započtení do snížení rozpočtu v roce 2011 i dávek důchodového pojištění ve výši 4,4 mld. Kč a také ostatních sociálních dávek v podobné výši, něco přes 4 mld. Kč, dohromady celkem zhruba 8,5 mld. Kč mandatorních výdajů na úkor výdajů investičních. Přitom průměrný plat příslušníků Hasičského záchranného sboru zůstává pro rok 2012 na stejné úrovni.

Návrh rozpočtu pro rok 2012 v oblasti ostatních běžných výdajů pro HZS se také nemění. Průměrné provozní výdaje na příslušníka HSZ dosahují částky 107 tisíc Kč, což odpovídá, prosím pěkně, výdajům z roku 1997. Vezměte si, jak vzrostly náklady, a přesto je to na této dnes už velmi, velmi minulé úrovni. Je to 14 let. Celkový posun cen a nákladů je vám všem zajisté známý a myslím si, že není třeba zmiňovat, o kolik od té doby zdražily jenom pohonné hmoty.

Celkový cílový stav počtů příslušníků a občanských zaměstnanců HZS ČR měl být již v roce 2010 navýšen o 1251 míst na celkových 12 048 ze současných 10 797 míst. Dle názoru Komunistické strany Čech a Moravy je absolutně nepřijatelné řešit nedostatek provozních výdajů signalizovaným neobsazováním služebních míst, tzv. řízenou nenaplněností. Úplného odstranění výpadku oněch 0,343 mld. Kč provozních výdajů v roce 2011 by bylo dosaženo nepřijetím 680 příslušníků.

Ani v oblasti investic nedojde v roce 2012 u HZS k zásadní změně a zdroje zůstávají na úrovni roku 2011. Přitom vývoj investičních nákladů HZS ČR v letech 1995 až 2000 nepokrýval ani meziroční inflační nárůst a například hodnota deficitu strojních investic představovala 6295 mil. Kč, tedy 6,3 mld. Kč.

Vývoj provozních nákladů byl a je v přímém rozporu s růstem zásahové činnosti. Ta, jak zajisté pochopíme, s sebou přece nese zvýšenou spotřebu energie, zvýšenou spotřebu paliv, tedy pohonných hmot, hasiv, služeb a dalšího materiálu.

Výrazné omezení výhledu rozpočtu pokračuje i v letech 2013 a 2014. Bude to znamenat téměř absolutní zastavení obměny techniky, a to jak u profesionálů, tak u dobrovolných hasičů, bude to znamenat značné omezení poskytovaných dotací pro sbory dobrovolných hasičů obcí, bude to znamenat nenaplnění početních stavů a následkem toho omezení počtu výjezdů a snížení počtu požárních stanic. Snížení požadovaného stupně ochrany života, zdraví a majetku obyvatel je nasnadě. Chybějící finanční prostředky se nejvíce projeví při likvidaci následků mimořádných událostí.

Tolik, kolegyně a kolegové, k této problematice. A protože máme pochybnosti, že by mohlo dojít k pozitivnímu vývoji, jsme se připojili ke svolání této mimořádné schůze. Děkuji za pozornost.(Potlesk poslanců KSČM.)

Předsedkyně PSP Miroslava Němcová: Děkuji předsedovi poslaneckého klubu KSČM Pavlu Kováčikovi. A nyní již nemám žádné avízo, že by někdo chtěl vystoupit, proto budeme hlasovat o celém návrhu pořadu 28. schůze Poslanecké sněmovny, tak jak byl písemně předložen.

Přivolávám naše kolegy do jednacího sálu. Prosím vás všechny přítomné o chvíli trpělivosti. A poté co všichni dorazí do sálu, zahájíme hlasování. (Gongováním přivolávání další poslanci do jednacího sálu.)

Budeme hlasovat o návrhu pořadu 28. schůze Poslanecké sněmovny, písemně byl vám všem předložen, a já zahájím hlasování, které bude mít pořadové číslo 2.

Zahajuji hlasování. Táže se, kdo je pro návrh pořadu 28. schůze Poslanecké sněmovny? Kdo je proti?

Hlasování pořadové číslo 2 přítomno 130, pro 48, proti 67. Pořad schůze nebyl schválen.

Končím 28. schůzi Poslanecké sněmovny a v 11.48 hodin bude zahájena 29. schůze Poslanecké sněmovny.

(Schůze skončila v 11.39 hodin.)